

Nr 424.

Av herrar **Rydén** och **Lindskog**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 115, angående löne- och pensionsreglering för befattningshavare vid rikets universitet samt karolinska mediko-kirurgiska institutet.

I Kungl. Maj:ts proposition angående löne- och pensionsreglering för befattningsinnehavare vid rikets universitet påpekar departementschefen (sid. 209), att från Lunds universitet »upprepade gånger framförts önskemål om förvandling av assistentbefattningen vid geologisk-mineralogiska institutionen till en biträdande lärarebefattning». Departementschefen har emellertid icke ansett sig för närvarande kunna förorda förändringen.

I Kungl. Maj:ts proposition 1922 angående delningen av geologiprofessuren i Uppsala framhöll föredragande departementschefen, att det var praktiskt taget omöjligt för en person att leda universitetsundervisningen i två så vitt skilda vetenskaper som mineralogi och paleontologi, och att geologiprofessuren därför borde delas. Den utförliga utredningen av delningsbehovet, som förebragtes i fråga om uppsalaprofessuren och som ansågs så vägande att riksdagen biföll Kungl. Maj:ts förslag, talar med synnerlig styrka jämväl för tillmötesgående av Lunds universitets här berörda äskande. Att detsamma icke framkommit som en följd av delningen av uppsalaprofessuren utan redan 10 år tidigare framgår av följande upplysningar om den hittills meddelade undervisningen i mineralogi vid Lunds universitet.

Redan 1893, då mineralogien ännu var förenad med kemien i en *professur i kemi och mineralogi*, utnämndes en särskild lärare, assistent, att leda undervisningen i mineralogi. Professuren i kemi befriades på innehavarens begäran från mineralogien vid överflyttandet av de mineralogiska samlingarna år 1900 från den kemiska till den geologiska institutionen och samtidigt förändrades professuren i geologi till en *professur i geologi och mineralogi*. Då emellertid innehavaren av denna professur, vid det tillfället liksom senare, var paleontolog och ej kunde taga någon del i undervisningen i mineralogi, bibehölls assistentbefattningen men överfördes till geologisk-mineralogiska institutionen. Assistenten ålades utom undervisningen även vården av de mineralogiska och petrografiska samlingarna.

Sedan denna assistentbefattning upphört att vara bisyssla till en lärare i

kemi vid annan läroanstalt, visade det sig emellertid omöjligt att med assistentarvodet vid universitetet binda läraren i mineralogi. Den ene efter den andre lämnade platsen, så snart han hunnit fullborda sina egna studier. Då utbildningen av dessa lärare i regel fick ske genom att universitetet bekostade deras vistelse vid utländska mineralogiska institutioner, säger det sig själv, att universitetet ej, vare sig i ekonomiskt eller vetenskapligt hänseende, var betjänt av den livliga cirkulationen. Att den i hög grad menligt inverkad på undervisningen behöver ej framhållas. För att komma ifrån dessa olägenheter begärde institutionsföreståndaren år 1910 och följande år, att assistentbefattningen måtte ändras till en laboratorbefattning, i lönehänseende jämställd med laboratorbefattningen vid kemiska institutionen och observatorbefattningen vid astronomiska observatoriet. Då universitetsmyndigheterna 1912 och 1913 framförde denna anhållan om laboratorbefattningen, skedde det under starkt framhållande av »de svåra förhållandena beträffande arbetskrafterna, under vilka institutionen fungerar, och vikten av att genom förbättrade löneförmåner vid institutionen binda fullt kompetenta och för arbetet lämpliga personer».

År 1914 kunde arvodet för mineralogi-undervisningen ordnas på så sätt, att assistentlönen utökades med ett docentstipendium. Från denna tidpunkt har också läraren i mineralogi haft en undervisningsbörda och ett institutionsarbete, som fullkomligt mosvarar en professors.

Vid stipendietidens utgång blev emellertid arvodesfrågan änyo aktuell; från år 1920 finner man också regelbundet bland Lunds universitets riksdagspetita en anhållan om frågans lösning. Åren 1920 och 1921 begärdes sålunda en ny professur i mineralogi och petrografi. Då det visade sig omöjligt att vid den tidpunkten erhålla en ny professur, beslöt universitetsmyndigheterna att söka erhålla åtminstone en provisorisk lösning av lärarefrågan genom att utbyta assistentbefattningen mot en biträdande lärarebefattning. Framställningen härom gjordes 1922 och har senare upprepats varje år.

Som av det ovan anförda framgår, har vid Lunds universitet funnits en särskild lärare i mineralogi i mer än 30 år och i mer än 10 år har denne haft en tjänstgöring närmast jämförlig med professors. Universitetets här berörda äskande innebär således varken införandet av ett nytt undervisningsämne eller en utökning av kurserna vare sig i ämnets huvuddelar eller i något nyinfört specialfack. Det innebär rätt och slätt en anhållan om ett någorlunda skäligt arvode för en oundgängligen nödig tjänst, varigenom på samma gång vinnes möjlighet att undvika det ständiga och ur alla synpunkter ogynnsamma ombytet av lärare och museiföreståndare vid en institution, där befattningen, som nämnt, ej kan undvaras.

Arvodets belopp synes böra bestämmas till detsamma som av Kungl. Maj:t föreslagits för biträdande läraren i statistik vid Lunds universitet, eller 8,200 kronor.

På grund av vad sålunda anförts tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen måtte besluta att, med indragning av assistentbefattningen vid Lunds universitets geologisk-mineralogiska institution, på extra stat uppföra en biträdande lärarebefattning i geologi och mineralogi med ett årligt arvode av 8,200 kronor.

Stockholm den 15 april 1925.

Värner Rydén.

Cl. Lindskog.
